

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Соціально-психологічний факультет
Кафедра менеджменту і адміністрування

Допущено до захисту
зав. кафедри менеджменту і адміністрування
_____ к.е.н., доц. Карпюк О.А.

ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему: «Продуктивність праці та шляхи її підвищення»
(на матеріалах ТОВ «Грайф Флексіблс Україна»)

Виконав

студент 51 групи
спеціальності
073 «Менеджмент»
Іваницький Анатолій Олегович

Науковий керівник

к.е.н., професор Павловська Л.Д.

Житомир 2017

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ	6
1.1. Сутність і значення продуктивності праці	6
1.2. Показники і методи оцінки продуктивності праці	13
1.3. Розробка програми підвищення продуктивності праці у підприємстві	21
РОЗДІЛ 2. СТАН ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ У ТОВ «ГРАЙФ ФЛЕКСІБЛС УКРАЇНА»	29
2.1. Організаційно-економічна характеристика господарської діяльності ТОВ «Грайф Флексіблс Україна»	29
2.2. Комплексний економічний аналіз господарської діяльності досліджуваного підприємства	39
2.3. Оцінка сучасного рівня продуктивності праці у ТОВ «Грайф Флексіблс Україна»	48
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ У ТОВ «ГРАЙФ ФЛЕКСІБЛС УКРАЇНА»	55
3.1. Фактори і резерви підвищення продуктивності праці на підприємстві	55
3.2. Впровадження програми управління продуктивності праці у ТОВ «Грайф Флексіблс Україна»	63
3.3. Ефективність заходів підвищення продуктивності праці у ТОВ «Грайф Флексіблс Україна»	72
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	79
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	82
ДОДАТКИ	88

ВСТУП

Однією з головних та найважливіших загальногосподарських та галузевих функцій в умовах вітчизняних ринкових реалій є раціональне використання трудових ресурсів на всіх рівнях національної економіки, що сприятиме виготовленню конкурентоспроможної продукції, поліпшенню економічної діяльності і зростанню прибутків працівників. Реалізація цих завдань є неможливою без підвищення продуктивності та ефективності праці. Від цього залежить ступінь задоволення потреб її громадян і місце в світовому співтоваристві. Зростання продуктивності праці сприяє скороченню часу виробництва й обігу товару, збільшенню маси продукції і зростанню норми прибутку підприємства. Досягнення високих економічних результатів можливе лише за умови ефективного використання матеріальних і трудових ресурсів на кожному робочому місці, підприємстві, а це в свою чергу вимагає глибокої реформи системи управління, виробництва і реалізації продукції, узгодженої з такими перетворювальними процесами, як реструктуризація та адаптація до міжнародних стандартів, що і визначає актуальність теми дипломної роботи.

Питання аналізу продуктивності праці підприємств та шляхів вдосконалення методів та прийомів аналізу, зростання продуктивності праці присвячено цілий ряд робіт таких авторів як Андрійчука В.Г., Акулова М.Г., Боумена К.Н., Бойчика М.І., Бутинця Ф.Ф., Болюха М.А., Бланка І.А., Василенка В.А., Вініченко І., Гончарова В., Горбоноса Ф.В., Коробова М.Я., Мацибори В.І., Музиченко С.В., Осовської Г.В., Покропивного С.Ф., Цаль-Цалка Ю.С., Цигилика І.І. та інших.

Метою написання дипломної роботи є обґрунтування теоретичних і методичних підходів та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення продуктивності праці на підприємстві.

У відповідності до визначення мети в роботі сформовані такі основні завдання, що зумовлюють подальшу її структуру:

- узагальнити економічну сутність продуктивності праці та її роль в економічному зростанні підприємства;

- обґрунтувати методику визначення продуктивності праці на підприємстві;
- розглянути програми підвищення продуктивності праці на підприємстві;
- дослідити фактори і резерви підвищення продуктивності праці на підприємстві;
- охарактеризувати сучасний стан діяльності підприємства;
- проаналізувати фінансово-господарський стан підприємства ТОВ «Грайф Флексіблс Україна»;
- провести оцінку сучасного стану продуктивності праці у ТОВ «Грайф Флексіблс Україна» та визначити основні фактори впливу на аналізований показник;
- обґрунтувати напрями підвищення продуктивності праці у ТОВ «Грайф Флексіблс Україна».

Об'єктом дослідження є процес забезпечення зростання продуктивності праці підприємства.

Предметом дослідження є сукупність теоретико-методологічних і прикладних аспектів підвищення продуктивності праці.

Підприємство, що досліджується – товариство з обмеженою відповідальністю «Грайф Флексіблс Україна» – український виробник м'якої пакувальної продукції, компанія з іноземним капіталом і сучасними виробничими технологіями.

Методи дослідження. Теоретико-методологічну базу дослідження становлять загальнонаукові і спеціальні методи пізнання. При дослідженні економічної сутності продуктивності праці використані методи системності, наукової абстракції. Методи порівняльного, графічного та статистичного аналізу, синтезу, індукції і дедукції, застосовувались для аналізу стану та оцінки ефективності діяльності досліджуваного підприємства.

Інформаційною базою дослідження є Закони України, нормативні документи уряду, періодичні видання, наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених та фахівців із проблеми дослідження, матеріали особистих

спостережень автора, фінансова звітність ТОВ «Грайф Флексіблс Україна», а також інформаційні ресурси мережі Internet.

Практична спрямованість дослідження полягає у визначенні резервів підвищення продуктивності праці ТОВ «Грайф Флексіблс Україна» на основі проведення розрахунків. Дипломна робота має прикладний характер та рекомендації щодо резервів підвищення продуктивності праці можуть бути використані при впровадженні запропонованих стратегічних розробок на підприємстві.

У першому розділі даної роботи проведено аналіз теоретичної бази питань, яким присвячується робота. Цей розділ висвітлює загальне поняття про стан питання, загальну характеристику об'єкта дослідження. Другий розділ містить детальну інформацію про досліджуване підприємство. В цьому розділі відображені результати проведеного на підприємстві ТОВ «Грайф Флексіблс Україна» аналізу економічної діяльності. У третьому розділі запропоновані шляхи зростання продуктивності праці у підприємстві.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

За результатами проведеного дослідження можна зробити наступні висновки.

Під продуктивністю праці як економічною категорією розуміють ефективність (плодотворність) трудових витрат, здатність конкретної праці створювати за одиницю часу певну кількість матеріальних благ. Кожне підприємство характеризується певним рівнем продуктивності праці, який може зростати або знижуватися під дією різноманітних чинників. Саме підвищення продуктивності праці є безперечною умовою прогресу і розвитку виробництва.

Рівень продуктивності праці визначається кількістю продукції, що виробляє один працівник за одиницю робочого часу, або кількістю робочого часу, що витрачається на виробництво одиниці продукції. Трудомісткість – це показник, який характеризує затрати часу на одиницю продукції (тобто зворотна величина виробітку). Найпоширенішим методом вимірювання продуктивності праці є вартісний (грошовий), який ґрунтується на використанні вартісних показників обсягу продукції.

Вибір того чи іншого показника продуктивності праці залежить від специфіки діяльності підприємства, номенклатури товарів, періоду дослідження та цілей, що ставлять перед собою керівники підприємства.

Підвищення продуктивності праці на підприємстві це частина загального процесу управління підприємством. Програми підвищення продуктивності праці передбачають: 1) вимір і оцінку продуктивності; 2) планування контролю і підвищення продуктивності на підставі інформації, отриманої у процесі виміру і оцінки; 3) вжиття заходів контролю і підвищення продуктивності; 4) вимір і оцінку впливу цих заходів.

Резерви зростання продуктивності праці – це такі можливості її підвищення, які вже виявлені, але з різних причин поки що не використані. Резервами зростання продуктивності праці на підприємстві можуть бути: зниження трудомісткості виготовлення продукції; поліпшення використання

робочого часу; вдосконалення та поліпшення структури та підвищення компетенції кадрів, раціональне їх використання тощо.

Підприємство, що досліджується – ТОВ «Грайф Флексіблс Україна», що знаходиться за адресою м. Житомир, вул. Промислова 1/154. Виготовляє і реалізує м'яку упаковку для підприємств хімічної, будівельної, аграрної та харчової промисловості.

В результаті проведення фінансово-економічного аналізу підприємства, можна зробити такі висновки:

- валюта балансу підприємства ТОВ «Грайф Флексіблс Україна» зросла у 2016 р. по зрівнянню з 2014 р. на 21401 тис. грн. або на 42,7%;
- кількість працівників зросла на 70 осіб у 2016 р.;
- підприємство є ліквідним та фінансово стійким;
- виробничі запаси, власний капітал, дебіторська та кредиторська заборгованості мають високу оборотність;
- чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) збільшився на 56616 тис. грн. (56,3%); валовий прибуток знизився на 2145 тис. грн. або 10,6%;
- діяльність ТОВ «Грайф Флексіблс Україна» є прибутковою та рентабельною, хоча спостерігаємо певне зменшення показників рентабельності у 2016 р. по зрівнянню з 2014 р.;
- продуктивність праці зросла на 74,6 тис. грн. або на 37,1% у 2016 р. по зрівнянню з 2014 р.;
- робітники складають 92% працівників основної діяльності, службовці – 8%.

Для ефективності підвищення продуктивності праці у ТОВ «Грайф Флексіблс Україна» слід застосувати виявлені резерви втрат робочого часу, підвищення рівня кваліфікації працівників, що дасть можливість отримання реального і потенційного ефекту діяльності підприємства.

Ще одним важливим фактором підвищення продуктивності праці виступає мотивація працівників, яка передбачає матеріальне стимулювання, поліпшення якості робочої сили, вдосконалення організації праці, залучення

персоналу в процес управління. Доцільним є забезпечення підприємства професійним психологом та приміщенням для психологічного розвантаження.

Підвищення продуктивності праці можна досягти шляхом збільшення випуску продукції за рахунок більш повного використання виробничої потужності підприємства; скорочення витрат праці на виробництво продукції (зниження трудомісткості) за допомогою інтенсифікації виробництва, підвищення якості продукції, впровадження більш досконалої техніки і технології виробництва, скорочення втрат робочого часу за рахунок поліпшення організації виробництва, матеріально-технічного постачання й інших чинників відповідно за планом організаційно-технічних заходів.

В результаті впровадження запропонованих заходів, очікується зростання чистого доходу від реалізації на 173 тис. грн., чистий прибуток зросте на 89 тис. грн., а рентабельність продукції на 0,1%.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Акулов М. Г. Економіка праці і соціально трудові відносини: навч. посібник / М. Г. Акулов, А. В. Драбаніч, Т. В. Євась та ін. – Центр учбової літератури, 2012. – 328 с.
2. Андреев В. И. Саморазвитие менеджера / В. И. Андреев. – М.: Инфра–М, 2000. – 254 с.
3. Антикризисное управление : учебник / под ред. В. Короткова. – М.: Инфра – М, 2002. – 219 с.
4. Баканов М. И. Теория экономического анализа / М. И. Баканов, А. Д. Шеремет. – М.: Финансы и статистика, 1997. – 416 с.
5. Бланк І. А. Стратегія та тактика управління фінансами / І. А. Бланк. – К.: Київ. ІТЕМ ЛТД; АДЕФ–Україна, 1996. – 536 с.
6. Богиня Д. П. Основи економіки праці: навч. посібник / Д. П. Богиня, О. А. Грішнова. – К.:Знання–Прес, 2000. – 313 с.
7. Богиня Д. Ефективність праці в ринковій економіці / Д. Богиня, А. Шевченко // Україна: аспекти праці. – 2008. – № 4. – С. 3–6.
8. Бойчик І. М. Економіка підприємства: Навчальний посібник - Вид. 2-ге, доповн. і переробл. / І. М. Бойчик. – К.: Атіка, 2007. – 528 с.
9. Болюх М. А. Економічний аналіз: навч. посібник / М. А. Болюх, В. З. Бурчевський, М. І. Горбатов; за ред. М. Г. Чумаченка. – К.: КНЕУ, 2003. – 556 с.
10. Боумэн К. Основы стратегического менеджмента: пер. с англ. / К. Боумэн – М.: Экономика, 1997. – 106 с.
11. Брич В. Я. Економіка праці та соціально-трудоі відносини / В. Я. Брич, О. П. Дяків, С. А. Надвиничний, В. М. Островерхов. [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://studentinterbiz.at.ua/load/ekonomika_praci_ta_socialno_trudovi_vidnosini_pidruchnik_brich_v_ia_djakiv_o_p_ta_in_2006_r/8-1-0-58

12. Бреддик У. Менеджмент в организации: учеб. пособие / У. Бреди. – М.: Инфра–М, 1997. – 344 с.
13. Бригхем Ю. Финансовый менеджмент: в 2-х т. / Ю. Бригхем, Л. Гапенски. – СПб.: Экономическая школа, 1997. – 379 с.
14. Бурляй А. П. Вплив основних чинників на підвищення продуктивності праці / А. П. Бурляй // Україна: аспекти праці. – 2006. – № 2 – С. 29–34.
15. Буряк П. Ю. Економіка праці й соціально-економічних відносин: навч. посібник / П. Ю. Буряк, Б. А. Карпінський, М. І. Григор'єва. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 440 с.
16. Бутинець Ф. Ф. Економічний аналіз: навч. посібник / Ф. Ф. Бутинець. – Житомир: Рута, 2003. – 680 с.
17. Василенко В. А. Стратегічне управління: навч. посібник / В. А. Василенко, Т. І. Ткаченко. – К.: КНЕУ, 1996. – 296 с.
18. Ведернікова М. Д. Нормування праці: навч. посібник / М. Д. Ведернікова О. О. Чернушкіна. – Львів: «Науковий світ – 2000», 2011. – 372 с.
19. Величко В. В. Економіка підприємства: навч. посіб./ В. В. Величко – Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х. – ХНАМГ – 2010. – 169 с.
20. Вініченко І. І. Продуктивність праці та її фактори / І. І. Вініченко // Держава та регіони. (Серія «Економіка та підприємництво») – 2008. – № 3. – С. 34–38.
21. Вітвицький Я. С. Економіка підприємства / Я. С. Вітвицький – Львів: «Інтелект-Захід», 2005. – 296 с.
22. Гаврилюк Л. А. Економіка праці і соціально – трудові відносини: Підручник. / Л. А. Гаврилюк. – Умань, 2008. – 648 с.
23. Гетьман О. О. Економіка підприємства: Навч. посіб. – 2-ге видання. / О. О. Гетьман, В. М. Шаповал. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 488 с.

24. Гончаров В. М. Концептуальні проблеми ефективності праці в Україні / В. М. Гончаров // Вісник економічної науки України. – 2007. – № 2. – С. 33–37.
25. Городецька Л. О. Економіка праці і соціально-трудові відносини. Навч. посібник. / Л. О. Городецька. – К.: Видавництво Національного авіаційного університету «НАУ – друк». – 2009. – 400 с.
26. Господарський кодекс України: закон України від 16 січ. 2003 р. – К.: Атіка, 2003. – 208 с.
27. Грішнова О.А. Економіка праці та соціально-трудові відносини: Підручник. / О.А. Грішнова. – 5-те вид., оновлене – К.: Знання, 2011. – 390 с.
28. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс] / За ред. О. Г. Осауленко. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
29. Економіка підприємства: підручник / за заг. ред. С. Ф. Покропивного. – вид. 2-ге, перероб. та допов. – К.: КНЕУ, 2001. – 528 с.
30. Єсинова Н. І. Економіка праці та соціально-трудові відносини: навч. посібник / Н. І. Єсинова. – К.: Кондор, 2004. – 432 с.
31. Завіновска Г. Т. Економіка праці: навч. посібник / Г. Т. Завіновска. – К.: КНЕУ, 2003. – 300 с.
32. Іванілов О. С. Економіка підприємства: підручник 2-ге вид / О. С. Іванілов. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 728 с.
33. Івахненко В. М. Курс економічного аналізу / В. М. Іваненко. – К.: КНЕУ, 2000. – 207 с.
34. Іляш О. І. Економіка праці та соціально-трудові відносини. Навчальний посібник / О. І. Іляш, С. С. Гринкевич. – К.: Знання, 2010. – 476 с.
35. Йеннер Т. Создание и реализация потенциала успеха как ключевая задача стратегического менеджмента / Т. Йеннер // Проблемы теории и практики управления. – 1999. – № 2. – С. 102–106.

36. Житна І. П. Економічний аналіз господарської діяльності підприємств: навч. посібник: пер. з рос. / І. П. Житна, А. М. Нескреба. – К.: Вища школа, 2006. – 256 с.
37. Калина А. В. Економіка праці: навч. посіб.: – К.: МАУП, 2004. – 272 с.
38. Карпіщенко О. І. Економіка праці та соціально-трудові відносини: навч. посібник. / О. І. Карпіщенко – Суми.: ВТД «Університетська книга», 2006. – 264 с.
39. Карпюк О.А. Проблеми оцінки конкурентоспроможності освітніх послуг /Матеріали третьої міжнар. наук.-практ. конференції [«Конкурентоспроможність в умовах глобалізації: реалії, проблеми та перспективи»], (Житомир, 4-5 червня 2009 р.) / відп. ред. І. В. Саух. – Житомир: Київський ін.-т бізнесу і технол. Житом. філія, Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2009. – С. 286-288.
40. Качан Є. П. Економіка праці та соціально-трудові відносини: Навч.-метод. посібник / За заг. ред. проф. Качана Є. П. – Тернопіль: ТДЕУ, 2006. – 373 с.
41. Ковалев В. В. Аналіз господарської діяльності підприємства / В. В. Ковалев – М.: ПБОЮЛ, 2004. – 424 с.
42. Ковальов В. М. Економіка праці і соціально-трудових відносин: навч. посібник / За заг. Ред. В. М. Ковальова. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 256 с.
43. Ковальчук І. В. Економіка підприємства: Навч. посіб. / І. В. Ковальчук – К.: Знання, 2008. – 679 с.
44. Колот А. М. Мотивація, стимулювання й оцінка персоналу / А. М. Колот – К.: КНЕУ, 2008. – 179 с.
45. Крайник Є. С. Економіка підприємства, 2-ге вид. / Є. С. Крайник – Івано-Франків.: ІМЕ, 2005. – 320 с.
46. Кругляк А. П. Економічний аналіз підприємств / А. П. Кругляк. – Хмельницький: Хмельницький державний університет, 2004. – 420 с.

47. Луцишин Л. М. Планування діяльності підприємства: навч.-метод. посібник / Л. М. Луцишин. – Івано - Франківськ: Полум'я, 2011. – 168 с.
48. Макаровська Т. П. Економіка підприємства: Навч. посіб. / Т. П. Макаровська, Н. М. Бондар. – К.: МАУП, 2003. – 304 с.
49. Манів З. О. Економіка підприємства. Навч. посіб. – 2-ге вид., стер. / З. О. Манів, І. М. Луцький. – К.: Знання, 2006. — 580 с.
50. Менеджмент организации: учеб. пособие / З. П. Румянцева, Н. А. Соломатин, Р. З. Акбердин [и др.]. – М.: ИНФРА М., 1997. – 432 с.
51. Мескон М. Основы менеджмента / М. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури. – М.: ИНФРА-М, 1999. – 201 с.
52. Мицибора В. І. Економіка підприємства: Навч. посіб. / В. І. Мицибора, В. К. Зборський – К.: Каравела, 2008. – 312 с.
53. Мних Є. В. Економічний аналіз на промисловому підприємстві / Є. В. Мних. – Львів: Світ, 2003. – 254 с.
54. Мец В. О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства: навч. посібник / В. О. Мец. – К.: КНЕУ, 1999. – 132 с.
55. Мова Н. Інноваційна діяльність в Україні та напрями її розвитку / Н. Мова, В. Хаустов // Економіка України. – 2001. – № 6. – С. 33-36.
56. Музиченко С. А. Продуктивність праці, соціально-економічна сутність категорії / С. А. Музиченко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2008. – №6. – С. 24–28.
57. Небава М. І. Менеджмент організацій і адміністрування. Частина 2: навчальний посібник / М. І. Небава, О. Г. Ратушняк [Електронний ресурс]. – Вінниця: ВНТУ, 2012. – Режим доступу: http://posibnyku.vntu.edu.ua/rat_2/index_2.htm
58. Основы менеджмента и маркетинга / под ред. Р. Садегорова. – Минск: Высшая шк., 1995. – 382 с.

59. Онисько С. М. Фінанси підприємств: [Підручник] / С. М. Онисько, П. М. Марич. – Львів: Магнолія Плюс, 2004. – 366 с.
60. Осовська Г. В. Основи менеджменту: курс лекцій / Г. В. Осовська. – Житомир: ЖІТІ, 1998. – 600 с.
61. Плоткін Я. Д. Економіка праці / Я. Д. Плоткін, Я. Д. Пащенко, І. М. Комарницький – Львів: Національний університет «Львівська політехніка», 2007. – 339 с.
62. Показатели эффективности деятельности фирм [Электронный ресурс]. – 2011. – Режим доступа: <http://www.bibliotekar.ru>.
63. Покропивний С. Ф. Ефективність інноваційно-інвестиційної діяльності / С. Ф. Покропивний. [Електронний ресурс]. – К.: КНЕУ, 2000. – 272 с. – Режим доступу: <http://javalibre.com.ua/java-book/book/2908510>
64. Портер М. Конкуренция / М. Портер. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2000. – 390 с.
65. Росс С. Основы корпоративных финансов / С. Росс, Р. Вестрефилд, Б. Джордано. – М.: Лаборатория базовых знаний, 2000. – 304 с.
66. Семенда Д. К. Економіка підприємства: Навчально методичний посібник. / Д. К. Семенда. – Умань 2006. – 228 с.
67. Сергеев И. В. Экономика предприятий: учеб. пособие / И. В. Сергеев. – М.: Финансы та статистика, 1998. – 312 с.
68. Сумцов В. Г. Економіка праці та соціально-трудові відносини: навчальний посібник, 3-е видання, перероблене і доповнене. / В. Г. Сумцов, І. Г. Филиппова, Г. С. Балахнін, – Луганськ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2013. – 512 с.
69. Фінанси підприємств / під ред. А. М. Поддєрьогіна. – К.: КНЕУ, 2000. – 235 с.
70. Хайек Ф.В. Безработица и денежная политика: Правительство как генератор «делового цикла» // Экономические науки. / Ф.В. Хайек. – 2006. – № 11. – С. 168.
71. Хромов П.А. Производительность труда (теория,

методологія, динаміка). / П.А. Хромов. – М.: Наука, 2003. – 239 с.

72. Царенко О. М. Економічний аналіз діяльності підприємств в АПК: навч. посібник - 2-е вид. – Суми: Університетська книга, 2006. – 240 с.

73. Чухліб О. А. Управлінське рішення щодо витрат у собівартості продукції /О.А. Чухліб // Фінанси підприємств. – 2006 р. – № 2. – С. 129–137.

74. Шваб Л. І. Економіка підприємства: [Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Л. І. Шваб. 2-ге вид. – К.: Каравела, 2005. – 564 с.